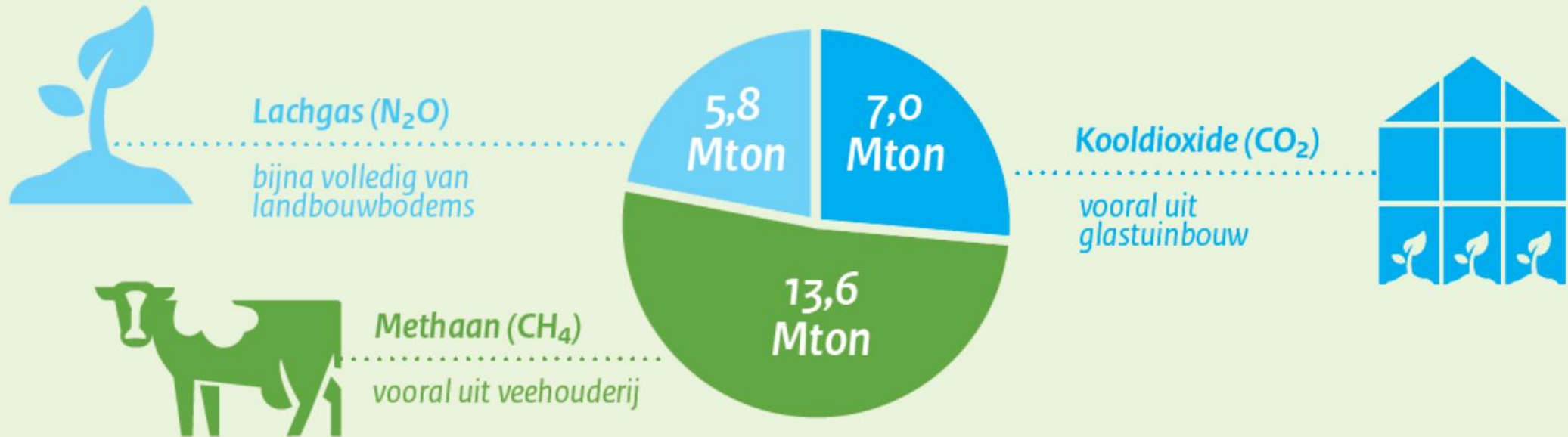

Klimaatbeleid

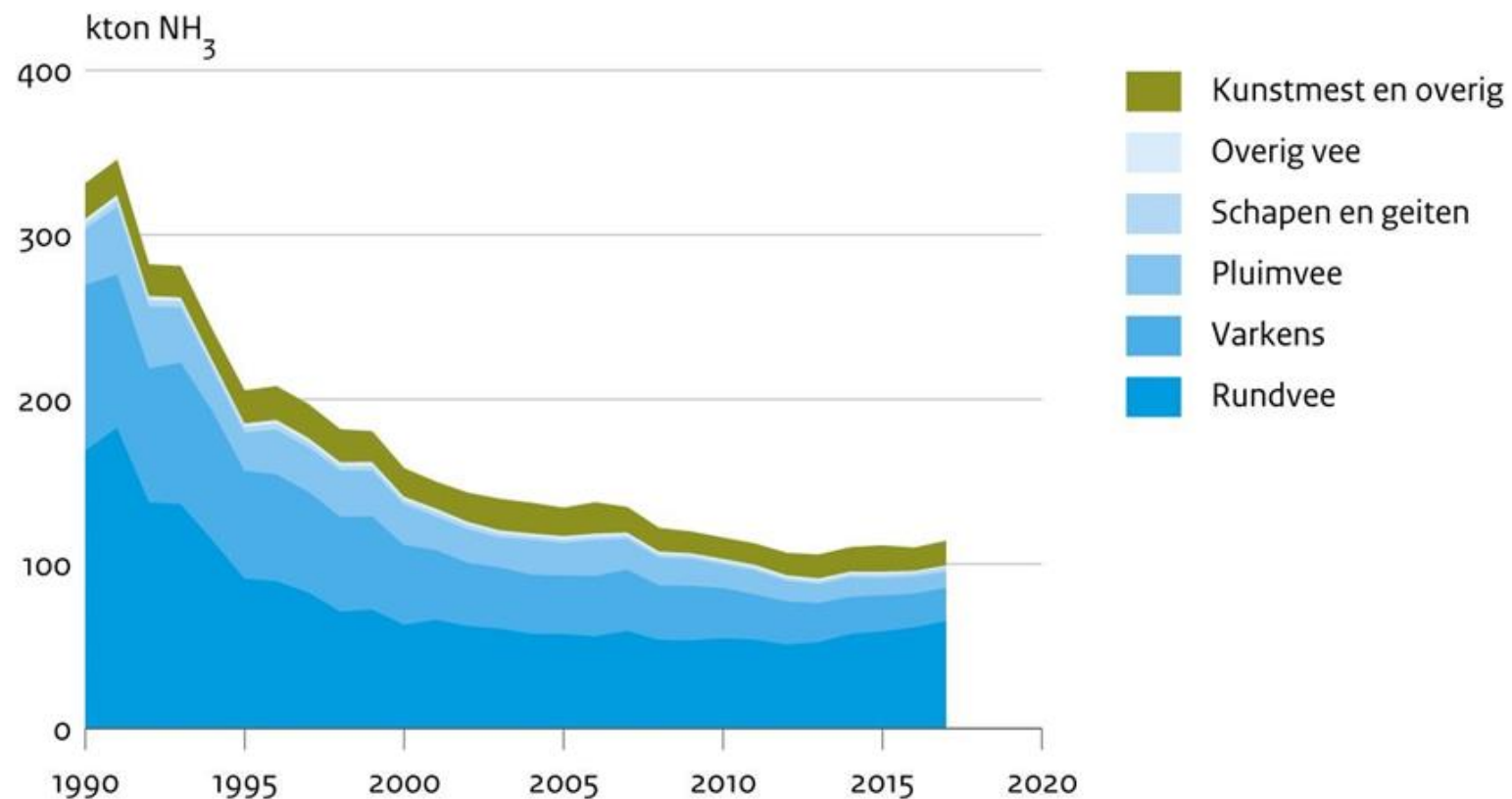
Serieuze uitdaging!
Stikstofreductie en broeikasgassen
integraal meenemen

Ongeveer 14% van de Nederlandse emissie van broeikasgassen is afkomstig uit de land- en tuinbouw

De verdeling van de gassen uitgedrukt in CO₂-equivalenten in 2014

Emissie ammoniak (NH₃) door land- en tuinbouw per diercategorie

Bron: RIVM/Emissieregistratie

RIVM/sep19
www.clo.nl/nl010116

Emissiebron	MIn kg NH ₃	%
Stal en mestopslag	55	49%
Uitrijden van mest	40	36%
Kunstmest	9	8%
Overig	5	5%
Beweiding	1	1%
totaal land- en tuinbouw	111	100%

**Integraal
aanpakken**

Samen werken aan duurzame &
klimaatverantwoorde veehouderij

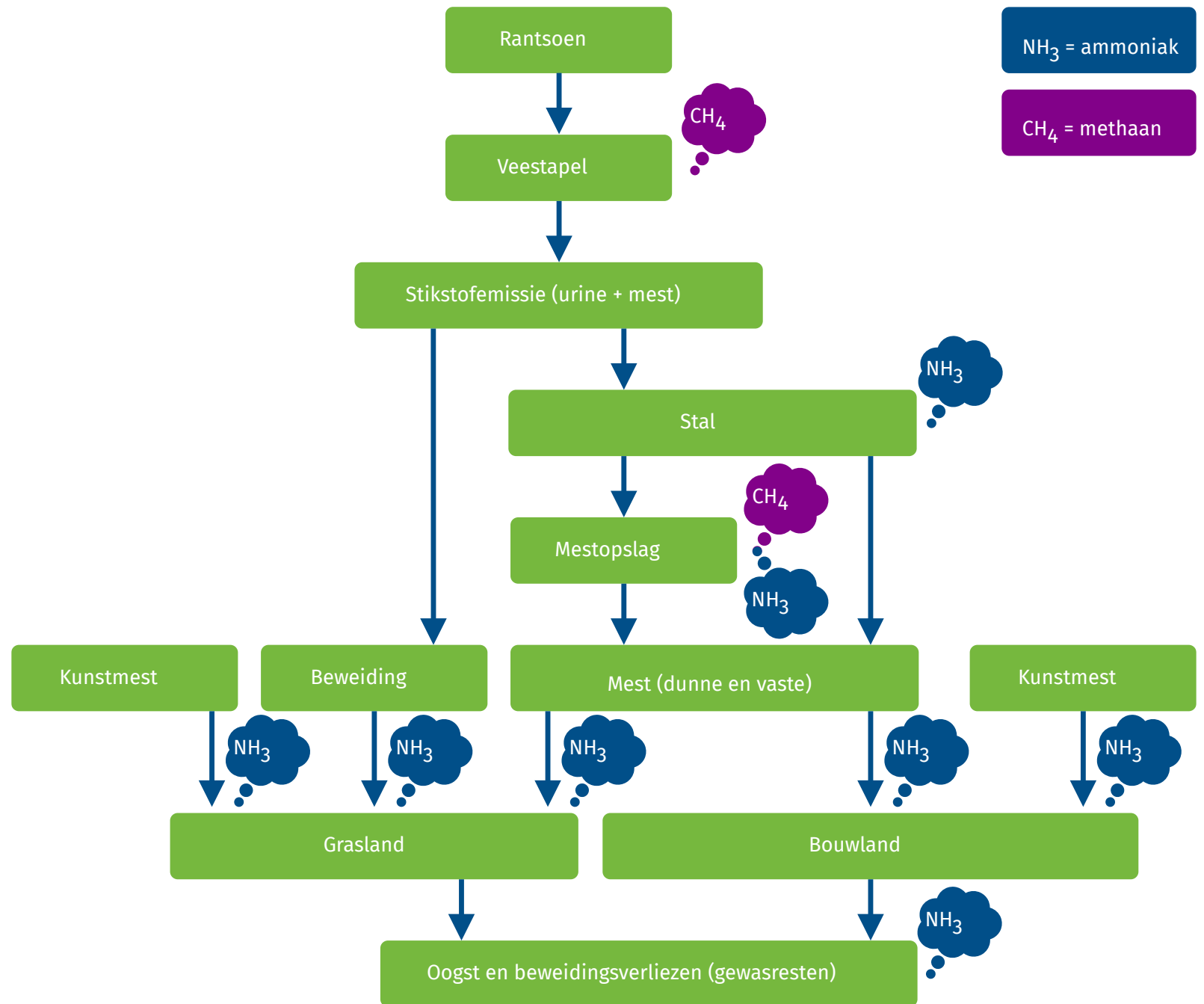
Integraal Aanpakken

Bedrijfsbeslissingen van veehouders

9-08-2022

Waar ontstaan methaan en ammoniak?

Brief Jetten

- Per 2030 2 miljard kubieke meter (2bcm) groen gas bijmengen uit nationale bronnen
- 20 % bijmengverplichting groen gas vanaf 2025
- 8 December kamerdebat
- 0,4 - 0,8 bcm biogas uit agrarische sector nodig

Duurzame biomassa-reststroom	Conservatief scenario (m ³ groen gas/jaar)	Optimistisch scenario (m ³ groen gas/jaar)
Houtachtige reststromen	105.000.000	111.000.000
Grasachtige reststromen	161.000.000	193.000.000
Resten akkerbouw	49.000.000	59.000.000
Resten (glas)tuinbouw	11.000.000	14.000.000
Voeding- en genotsmiddelenindustrie	141.000.000	169.000.000
Mest	754.000.000	905.000.000
Slib	93.000.000	112.000.000
Gft & ONF	54.000.000	54.000.000
Totaal	1.372.000.000	1.621.000.000

Tabel 3 uit het rapport van CE Delft over de biomassa-beschikbaarheid in Nederland

Het aardgasverbruik
van één miljoen
huishoudens wordt
vervangen door groen gas.

↓ -1,5 Mton CO₂

Groen gas

Nieuwe systemen "bijmengverplichting"

- Bijmengverplichting transportbrandstof -> HBE
  - ministerie I&W
  - LNG en Bio-LNG
  - tickets transport worden erg interessant
- Bijmengverplichting aardgas (voorstel min. Jetten)
  - ministerie EZK
  - aardgas door 20% bijmenging groen gas
  - 0,4 – 0,8 bcm uit dierlijke mest
- Ministerie EZK en Ministerie I&W in concurrentie
  - Nederland zou naar 1 systeem moeten willen gaan
- RES 2,0 (warmtetransitie, van het gas af)
  - lokaal regionaal inzet (mono)vergisting
- Ministeries I&W (voor vergunningverlening) en LNV (stikstof en mineralenbeleid) erg belangrijk voor kansen realisatie.

Monovergisting waarom?

- Integrale oplossing
  - Ammoniak;
  - Methaan;
  - Kunstmestvervanger;
  - Beperking mestafzetkosten;
  - Meer organische stof op eigen land.
- Innovatie als alternatief voor sanering
- Bijdrage aan circulariteit
- Bijdrage als sector als energieleverancier
- Oplossing i.r.t. gebiedsgerichte opgave????
- Potentie is groot!
  - 1 M3 RDM is 20 M3 groen gas (30 M3 biogas)
  - 1 melkkoe is 25 M3 mest is 500M3 groen gas
  - 150 melkkoeien (1 bedrijf) is 75.000 M3 groen gas
  - wat overeenkomt met 50 huishoudens (1.500 M3/huishouden)

